

Reisverslag Februari Maart 2016

De eerste dag op de asrama gaat op aan het bijkletsen met de kinderen en het uitpakken van de kadootjes. Ben benieuwd of de tulpenbollen het gaan doen in de tuin.

De tuin is zo langzamerhand de "Garden of Eden", gewassen als mais, aubergines, cacao en lombok tieren er welig en ook de passievrucht is 'goed op stoom'.

Het klimaat is ook hier in de war; de regentijd heeft lang op zich laten wachten, maar is nu wel begonnen. Het is rond de 30 graden, heel vochtig en klam.

Gelukkig heb ik een 'heerlijke' dikke synthetische deken gekregen, dus koud zal ik het nooit hebben 's nachts...

Gisteren zijn we weer in Dikira geweest en daar gaat het goed met de verbouw van de rijst, dankzij de waterpomp. Maar op veel plaatsen dreigt de oogst niet goed te gaan door het te lang uitblijven van de regen.

Dikira werd bezocht om te vertellen dat er deze week bezoek van de Hivos komt en om te bespreken wat daarvoor moet gebeuren. Op de terugweg zetten we iemand onderweg af, en ik vraag of ik daar even naar de wc kan. Dat betekent in het donker met een kaarsje langs allerlei glibberige trappetjes, half op de tast naar een hurk wc. Onderweg schudt ik de hand van een rimpelig oud vrouwtje (dag mevrouw, dank u wel mevrouw, ik moet vréselijk nodig mevrouw) en ben net op tijd...

Met doorweekte schoenen van de grote plassen water in Dikira, en na een glijpartij in het donker bij de wc, weet ik weer helemaal dat er de komende tijd van álles kan gebeuren en dat alles altijd anders loopt dan je van te voren denkt. Prachtig!

Vandaag is het Valentijnsdag en er wordt momenteel druk gekookt. We gaan straks met z'n allen naar het strand bij Oro, waar we gaan picknicken. Dat betekent een complete warme maaltijd mee, verse groente, vis en zelfgemaakte sambal. Een paar boterhammen zijn snel gesmeerd, maar deze voorbereiding duurt uren.

Het tehuis van Save Our Sumba is een prima plek om een poosje te wonen. We lachen en zingen heel wat af! Er wordt druk in de tuin gewerkt en iedereen helpt mee met de verzorging van Anta, het kindje van Linda. Linda gaat weer naar school en maakt het goed. Ze is erg verlegen en teruggetrokken maar kruipt langzaam uit haar schulp. Anta heeft in november malaria gehad en heeft in coma gelegen. Ze is er wonderwel weer bovenop gekomen en maakt het naar omstandigheden goed. Maar het is nog meer een zorgenkindje dan voorheen. Ze wordt begin april 2 jaar, maar is minimaal een jaar achter in haar ontwikkeling.

Iki in de tuin van de asrama

Linda met haar kindje Anta

Gisteren was een muziekdag. 's Morgens wordt er muziek uitgewisseld met Fidel en Umbu en 's middags om 4 uur hebben we de eerste repetitie. De meiden van de asrama doen mee, samen met vrienden en vriendinnen van school en daarnaast nog een clubje kinderen van een tehuis hier in de buurt. Het lukt de eerste keer al aardig om meerstemmig te zingen. Er wordt een gigantisch volume geproduceerd, prachtig! Maar als het misgaat gaat het dus ook keihard mis... Daar zitten ze overigens niet mee, ze zingen gewoon door...Zaterdag is voortaan muziekdag!

kinderen in gemeenschapshuis Gollu Dapi

Een paar dagen daarvoor ben ik weer in het gemeenschapshuis in kampung GolluDapi geweest. Het is een project van Save Our Sumba, en het is eind september feestelijk geopend. Het was prachtig om daar bij te kunnen zijn en nu is het geweldig om te zien hoe er 60 kleuters staan te zingen. De meiden van de asrama helpen ook mee, en iedere zaterdag is er les in handen wassen, tanden poetsen en krijgen ze melk.

Er zullen meer activiteiten ontwikkeld worden in GolluDapi, maar daarvoor moet er eerst gewerkt worden aan de toegang tot water en electriciteit. Er is inmiddels weer een tappunt voor water, maar dat is niet genoeg voor het bewerken van het land.

Momenteel is het regentijd en is er hemelwater genoeg, maar 8 maanden per jaar is het te droog. Save Our Sumba is bezig met een aanvraag bij de Wilde Ganzen om water en electriciteit voor Gollu Dapi te realiseren.

En dan het verhaal van Agatha en haar zusjes. Ik ontmoet haar in kampung Wee Kokora, tijdens een werkbezoek van Sosial Donders. Agatha is 16 jaar en zorgt al 4 jaar voor haar twee jongere zusjes. De ouders zijn uit geldgebrek vertrokken; vader naar Kalimantan en moeder naar een eiland waarvan ik de naam vergeten ben. Er wordt wel regelmatig wat geld gestuurd, maar verder is er geen contact meer, noch familie in de buurt waar ze op terug kunnen vallen. In het dorp wordt wel naar hen omgekeken, ze draaien mee met de activiteiten in het 'dorpshuis'. Deze activiteiten worden door Donders gestimuleerd. Zo wordt iedere donderdag muziek gemaakt samen met Umbu, en komende donderdag ga ik mee. Ik loop mee naar het hutje van gevlochten bamboe waar de meisjes wonen en blijf glimlachen. Maar ik kan wel janken...Voor zulke kinderen is gewoon geen vangnet. Nog diezelfde avond besluiten we dat deze drie meisjes opgevangen kunnen worden in de asrama, als ze dat tenminste zelf ook willen. Agatha moet dit jaar examen doen, en dan komt er voor haar wat rust. Voor zulke kinderen is het opvanghuis nou precies bedoeld. Mochten de ouders toch eens weer opduiken, dan kunnen de kinderen altijd weer terug naar huis.

Agatha en haar zusjes....

..wonen hier..

Na Wee Kokora gaan we door naar Wee Limbu, waar een dorpsmeeting is, in verband met de activiteiten daar. Alle generaties zijn vertegenwoordigd en er worden praktische dingen besproken aangaande de onderwijsactiviteiten van de tutors. Het begint plotseling stevig te waaien, en het team van Donders is bijna de hele meeting in de weer om een stuk pakpapier (in de functie van flapover) vast te plakken op een houten plank. Dat is sowieso al een opgave, maar met de wind erbij wordt het haast onmogelijk...

weesmeisje uit Wee Limbu

bewoners van Wee Limbu samen met Donders team

Ik wordt getroffen door de blik van een prachtig en erg bijdehand kind. Ze is de jongste van 8 kinderen die door een tante verzorgd worden. De vader is 4 jaar geleden overleden en de moeder afgelopen najaar. Het hutje waarin ze wonen is opgetrokken uit zinken platen, zonder ramen. Helaas ontmoet ik tante niet, maar ook deze mensen kunnen we ondersteunen bij het schoolgeld.

In Wee Limbu blijft het waaien en het is bijna 'koud'. Een rare omschakeling van het weer. Een paar uur later is er een 'gempa' (aardbeving) te voelen, 6,6 op de schaal van Richter; maar onervaren als ik ben, denk ik dat ik me verstep bij het lopen. We zijn op dat moment nog net niet bij de gammele loopbrug over de rivier, en dat is dus maar goed ook....De golven in de haven van Waikelo zijn tot de huizen aan toe gekomen (een

mini tsunami) en de rest van de dag is er geen ontvangst meer. Als ik m'n mandibak (wasbak) opnieuw vul met water, is het water vuil, als gevolg van de 'gempa'. CNN berichtte erover, maar vermeldde geen noemenswaardige schade, omdat het slechts om laagbouw en houten huizen gaat.

De aanleg van het electriciteitsnet is niet volgens de laatste veiligheidsnormen zullen we maar zeggen, en van een aardlekschakelaar hebben ze hier nog nooit gehoord. De oplader van het mobieltje van één van de meiden brandde afgelopen week door; ze schrok zich rot en gooide er toen in paniek water overheen....KORSLETING!! (een verdacht koloniaal woordje..) Ook dit is allemaal zonder gewonden afgelopen. De meiden wilden in de pondok slapen en ik ben gezellig bij ze gaan liggen totdat ibu Sulis 's avonds laat weer thuiskwam.

Ondertussen zingen we op verzoek van de kinderen twee keer per week, op donderdag en op zaterdag. De uitspraak van het engels en de zuiverheid van het zingen zijn nog niet podiumrijp, maar enthousiast zijn ze wel; vals of niet, ze zingen gewoon door! Vanaf volgende week wil ik het uurtje zingen koppelen aan een tweede activiteit, zoals een boek lezen uit het bibliotheekje of in de tuin werken. Op die manier maken de kinderen van buiten de asrama ook kennis met de mogelijkheden hier.

bladmuziek verzamelen

de zangers

huiswerk maken

hulp bij proefwerk engels

Samen met ibu Sulis inventariseren we nieuwe kinderen die via Save Our Sumba de mogelijkheid krijgen om naar school te gaan. Het verhaal van Agatha kwam al aan de orde, en een paar dagen daarna maak ik kennis met Nona en haar moeder. Nona is 16 jaar en 7 maanden zwanger; het vriendje is inmiddels vertrokken. Nona zou nu examen moeten doen op de SMP (junior high school) maar omdat ze zwanger is mag dat niet van

het schoolhoofd. We gaan naar de school om er over te praten. Het schoolhoofd houdt een heel verhaal "dat Nona al een heel semester niet naar school is geweest en daarom nu geen examen kan doen" bla bla bla. Hij wil wel meewerken aan de uitschrijving van Nona en Sulis trekt haar plan. Ze gelooft het schoolhoofd niet, maar als Nona uitgeschreven is, kan ze via een nationaal examen wel haar junior high school afronden en verdergaan op de senior high school. Ze kan op de asrama komen wonen met haar kindje en in Weetebula naar school gaan.

De volgende drie-daagse training die ik meemaak gaat over het verbouwen van cacao en het opzetten van een eigen onderneming. Er zijn mensen van het ministerie van werkgelegenheid uit Jakarta bij aanwezig; zij zijn voor het eerst van hun leven op Sumba. Na een vrij theoretisch verhaal vanuit dit ministerie volgt een praktijkles in het veld, onder leiding van een Sumbanees, die het allemaal zeer helder uitlegt. De groei van zaadje naar cacaoplant duurt 9 maanden; daarna kan de plant de grond in. De grond moet wel op een bepaalde manier uitgegraven worden: de rode aarde moet gescheiden worden van de zwarte en er moet minstens 1 meter tussen elke plant zitten. Vervolgens duurt het 4 jaar voor er geoogst kan worden, maar dat kan dan wel 3 keer per jaar. Ik merk dat ik het hele verhaal kan volgen, vragen kan stellen en een gesprek aan durf te knopen met de mensen uit Jakarta. Ook in dit hele traject moeten de toekomstige cacaoboeren wel leren samenwerken om het geheel tot een succes te maken.

Er doen 2 desa's aan deze training mee, waaronder ook veel mensen uit kampung Gollu Dapi. Ze zijn zeer gemotiveerd en leergierig en we hebben dikke lol. Na de eerste dag loop ik met ze mee terug naar de kampung om de kleuters te zien zingen in "ons" gemeenschapshuis. Ik zie het tappunt voor water wat inmiddels werkt. Er is al veel veranderd voor de mensen in Gollu Dapi, en als het aan ons ligt, wordt het alleen maar beter als er volledige toegang tot water en electriciteit is.

Save Our Sumba is er druk mee bezig!

praktijkles cacao planten

Op een woensdagmiddag stap ik bij Umbu achter op de brommer en gaan we naar Wee Kokora, het dorpje waar Agatha samen met haar zusjes woont. We zingen en dansen een paar uur met alle kinderen uit het dorp en het is één groot feest. Ik merk dat Agatha en haar zusjes hier helemaal thuis zijn en probeer me in te denken wat het voor hen betekent als ze in de asrama komen wonen. Alle goede bedoelingen ten spijt zal het een verandering zijn die enorme impact heeft. Aan het eind van de middag vraag ik of Agatha de volgende dag, voor ze naar school gaat, langs kan komen om met Sulis en mij te praten. Tijdens dat gesprek gebeurt precies wat ik de dag daarvoor al voelde aankomen. Agatha schrikt als we haar voorstellen in de asrama te komen wonen; ze kan het huis niet zomaar achterlaten en moet het eerst met haar tante overleggen. Die woont een heel eind verderop, maar komt eens in de paar maanden kijken hoe het gaat. Een week later horen we dat de familie het niet goedvindt dat Agatha en haar zusjes naar de asrama verhuizen en daarmee is de kous voorlopig weer af, want de familie bepaalt....Wat we wel kunnen doen is Agatha support geven bij haar vervolgopleiding, en dat gaan we dan ook doen.

zingen met de kinderen in WeeKokora

zingen in Wee Limbu

De volgende tocht is naar WeeLimbu, om ook met de kinderen daar te gaan zingen. Het is weer een groot feest, en we leren elkaar liedjes. Het geeft me ook de gelegenheid om kennis te maken met de tante die voor 8 kinderen zorgt, nadat vader en moeder overleden zijn. Inmiddels staan 2 van de kinderen bij ons 'op de lijst' om gesponsord te worden. Na het zingen wordt het al aardig donker en wil ik eigenlijk wel weer op de brommer stappen. Maar dat gaat zomaar niet, want de kepala desa komt persoonlijk kennismaken en dat wordt nog een hele sessie. Een héle donkere man met een paar hele felle ogen en een groot mes in de riem staart me vanachter een plastic tafeltje aan. Ik blijf lachen, gooi er wat grapjes tegenaan en we drinken uitgebreid en vrolijk de koffie. Als we uiteindelijk weer op de brommer stappen is het ondertussen pikkedonker geworden en heb ik beloofd ook in de andere 2 dorpen van desa WeeLimbu langs te gaan.

Ondertussen is Nona op de asrama komen wonen. Nona is 16 jaar en moet binnenkort bevallen van haar kindje. Haar ouders brengen haar naar de asrama en nemen ook een zak rijst en groente mee, als hun bijdrage voor Nona's verblijf hier. Iedereen helpt mee om haar te installeren in haar kamer. Het is de bedoeling dat ze via een nationaal examen toch verder kan leren op de senior high school. Naast Anta woont er straks dus nog een baby op de asrama. Sulis probeert Nona in de pondok wat yoga oefeningen aan te leren, want aan lichaamsbeweging wordt hier niet veel gedaan. Nona vindt het maar niks en alle meiden gieren het uit van het lachen als Sulis de oefeningen voordoet en ze beginnen helemaal te gillen als ik Sulis' oefeningen nadoe...

Nona

iedereen is gek op baby Anta

De tochten op de brommer worden steeds langer. Het tweede dorp in desa WeeLimbu ligt nog weer een stuk verderop. Vanaf de 'grote weg' maken we nog een hele tocht over deels verharde en deels onverharde weggetjes. Het is prachtig heuvelachtig en ik zie menig panorama waar de gemiddelde toerist nooit weet van zal krijgen. Maar ik zie ook héle donkere wolken aankomen en denk met knikkende knieën aan de terugweg. Iedere keer gaan er ook 2 meiden van de asrama mee, omdat ze dat zelf graag willen en omdat het ook goed is dat ze in andere districten van hun eiland komen. De duisternis, de tocht op de brommer, de regen, het zijn ingrediënten waar ik me als enige druk over maak, dus ik hou m'n mond, om hem alleen open te doen voor datgene waar ik voor gekomen ben: ZINGEN!

zingen.....

....en springen in WeeLimbu

In de asrama wordt iedere donderdag- en zaterdagmiddag gezongen. Soms is het zo warm en vooral benauwd in de recreatieruimte dat we een groot kleed buiten neerleggen, op de plek waar een nieuwe pondok gebouwd gaat worden. Inmiddels staan er 5 nummers op het repertoire, 3 engelstalige en 2 indonesische. Die laatste 2 zijn door Umbu en Fidel zelf geschreven en gaan vooral over de problemen op Sumba. Over het illegaal elders werken en het verkopen van land om aan geld te komen. De ceremonies rondom begrafenissen verplichten de mensen tot het meebrengen van buffels en varkens, waar ze zich vervolgens diep voor in de schulden steken. Het zit zo diepgeworteld in de samenleving en er is sociaal gezien geen ontkomen aan. Investeren in voorlichting, onderwijs en gezondheidszorg is daarom zo belangrijk, en een manier om heel langzaam deze spiraal te doorbreken. Naast onderwijs geeft Save Our Sumba ook support aan een voorlichtingsprogramma over malaria, gegeven door Yayasan Transfair Indonesia. Het kantoor van het malaria-team is gehuisvest in de asrama, en ik maak van de gelegenheid gebruik om het team aan te spreken de kinderen een 'anti-malaria-les' te geven in de pondok. Daarna vervangen we de open afvalbakken door een paar exemplaren mét deksel, hangen we een aantal klamboes op en ruimen we het terrein op. Afval moet worden verbrand, de vuilniswagen komt hier niet.

malaria les in de pondok

de bibliotheek wordt na het zingen flink gebruikt

De uiteindelijke muziek- en dansvoorstelling wordt een bonte avond eind maart, waar allerlei kinderen en groepen aan mee gaan doen, waaronder de groep kinderen van de asrama. Komende weken gaan Umbu, Fidel en ik het programma in elkaar zetten. Door visumperikelen heb ik besloten eerder terug te gaan. Daarmee heb ik nu nog 3 weken te goed hier, waarin nog genoeg te doen en te beleven valt.

werken in de tuin.....

....een bijverdienste voor Serli's vader

Ook hier op Sumba wordt aandacht besteed aan internationale vrouwendag op 8 maart. Sosial Donders heeft een seminar georganiseerd met verschillende sprekers en tussen de bedrijven wordt gezongen en gedanst door kinderen. In deze patriarchale samenleving verbaast het me niet dat het forum bestaat uit 4 mannen en 1 vrouw (Siska uit Oro beach), en dat eerst alle mannen aan het woord komen...Legalisering van human trafficking is een terugkerend onderwerp en ik zie op de derde rij Agatha zitten die druk aantekeningen maakt...Het seminar wordt gehouden in weeshuis Hatinurani, op nog geen kilometer afstand van SOS. De oudere kinderen van Hatinurani komen 2x per week naar SOS om mee te zingen in het koor en boeken te lezen uit de bibliotheek.

jongensdans

de kinderen van Hatinurani

De volgende dag gaan we langs verschillende gemeenschapshuizen in het Kodi district. In Kodi wordt veel gestolen en gevochten en Sosial Donders heeft er op vier plaatsen projecten lopen. Een aantal kinderen uit deze streek wordt door SOS gesponsord en ik maak kennis met een meisje dat straks ook in de asrama komt wonen, omdat ze verder gaat studeren op de lerarenopleiding. De afstand naar deze school is vanuit Kodi niet te doen, en een kamer in de asrama biedt een goede oplossing.

inwoners van Kodi

En ik ga nog een keer naar Wee Limbu, samen met het team Donders. Met 8 mensen op 4 brommers, anderhalf uur heen, anderhalf uur terug. We wonen een vergadering van de desa bij, waar allerlei zaken worden besproken die gereguleerd moeten worden. Vergadering van het dorpsbelang dus, voorgezeten door de kepala desa, dezelfde man met de felle ogen die ik eerder heb ontmoet. Z'n ogen staan nog even fel, maar z'n uitdagende outfit met een groot mes in z'n riem heeft ie voor deze gelegenheid verwisseld voor een soort van uniform met uiteraard de nodige 'medailles'. Er is geen voorzittershamer, maar hij opent de vergadering vakkundig door 3 keer met z'n

aansteker op de tafel te slaan. Na een paar uur is het tijd voor het onderwerp waar Donders voor gekomen is, namelijk de regulering aangaande human trafficking. Vaak trekken mensen illegaal naar het buitenland om daar te gaan werken. Er is informatie nodig vanuit de desa en er moet officieel melding worden gedaan om illegaliteit te voorkomen en terugkeer mogelijk te maken. Er worden zelfs sancties besproken door de kepala desa, voor als mensen informatie achterhouden. Als ik het goed begrepen heb, kost dat al gauw weer een varken... Er wordt gegeten en ik krijg een bord rijst zo hoog als de Mount Everest. Ik vraag of er ook sancties op staan als ik dat niet op krijg, en wil wel afwassen.

Na het eten wordt er nog wat gezongen en gedanst met de kinderen. De kepala desa wil er vandoor, maar ik krijg hem zover eerst mee te dansen met de kinderen. Z'n ogen rollen in z'n kop maar hij dóet het wel en het wordt een hilarische afsluiting van de vergadering. Na de vergadering gaan we nog weer naar een club kinderen om met ze te zingen en ze uit te nodigen voor het grote muzikale kinderfeest op 28 maart bij SOS.

Fridus en Herlin Bili uit Wee Limbu worden na de lagere school gesponsord door SOS

Er is nóg een zwanger meisje op de asrama komen wonen, de 16 jarige Rita. Ze is 6 maanden zwanger en speelbal in een mannenwereld. Een oude man uit Oost Sumba had een oogje op haar, heeft haar misbruikt en wilde haar als tweede vrouw. Ze is er uiteindelijk vandoor gegaan en is in Kodi gaan wonen, samen met haar vriendje. Dit gebeurde met instemming van de familie en dat is bezegeld met een kleine ceremonie. Toen het vriendje in Bali aan het werk was, heeft de oude man niet bepaald zachtzinnig geprobeerd het meisje terug te halen en haar als vrouw te vorderen. Uiteindelijk is ze door een tante naar SOS gebracht, omdat het vriendje weliswaar aangifte bij de politie deed tegen de oude man, maar ook boos was op het meisje, omdat hij niet weet of hij wel de vader van het kindje is. De politie moet de hele zaak uitzoeken, en voorlopig woont Rita in de asrama, waar ze warm onthaald is door de andere kinderen.

De 16-jarige Kinker is naar een weeshuis gebracht toen ze 1 jaar was. Ze woont nu een paar jaar in de asrama en weet inmiddels eindelijk dat haar moeder nog leeft. Er is zelfs contact geweest en moeder heeft beloofd naar Sumba te komen. Dat was oktober 2015, maar Kinker zit nog steeds te wachten. Eerst waren er smoesjes en nu laat moeder niets meer van zich horen en is haar telefoonnummer niet meer actief. Kinkers verdriet en teleurstelling zijn groot en Sulis pakt resoluut de telefoon en weet via via toch weer een nummer te achterhalen. Kinker praat met haar moeder maar krijgt nul op request; moeder heeft meer kinderen en is niet van plan naar Sumba te komen. Ze praat alleen over geld, waarop Kinker antwoordt dat ze geen geld nodig heeft, maar wel een moeder.... Na het gesprek adviseert Sulis haar er geen energie meer in te steken. Kinker

heeft de kans heeft om een goede opleiding te volgen en iets van haar leven te gaan maken en daar moet ze zich op gaan richten. Sulis wil op zoek gaan naar een 'counselor' voor de kinderen in de asrama, maar zo iemand zal van buiten Sumba gehaald moeten worden.

Sulis haalt Rita naar de asrama

Kinker

Ibu Sulis timmert behoorlijk aan de weg met de activiteiten van Sosial Donders en OnTrackMediaIndonesia (OTMI) uit Jakarta wil graag een aantal reportages maken over Sumba. De eerste gaat over "ons" opvanghuis voor kinderen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld of human trafficking. Op een zondagochtend komt een kleine filmploeg naar de asrama om opnames te maken en er worden een paar kinderen geïnterviewd. Een dergelijk opvanghuis is er nu voor het eerst op Sumba en het is broodnodig!

interview met Appri

aandacht van de rest

Nona heeft een maand in de asrama gewoond en is inmiddels hoogzwanger als de vroedvrouw zegt dat het kindje bij volle maan geboren wordt. Op een avond roept Serli me en wijst naar de grote, bijna volle maan. Nona zal niet in de asrama bevallen, maar in een polikliniek in de buurt van de kampung waar haar ouders wonen, en gaat tijdelijk naar huis. De nacht daarop is het volle maan en er is zelfs een regenboog rondom de maan te zien. En inderdaad wordt Nona's kindje geboren en ik ga er meteen op de

brommer naar toe, samen met Lule. Daar ligt in een felgroen dekentje en klein meisje van 5 pond, helemaal gezond, na een vlotte bevalling. Het doet me wel wat hoor, zo'n kind wat een kind krijgt... Nona woont voorlopig thuis om borstvoeding te kunnen geven en zal terugkomen in de asrama om weer naar school te kunnen gaan.

het meisje heeft nog geen naam

vroedvrouw, Lule en Nona

Samen met Eppin van het Donders team ga ik nog een dag naar Kodi. Het is ver op de brommer, maar ik vind Kodi een prachtig gebied en realiseer me dat dit voorlopig de laatste tocht op de brommer is; jammer.... De mensen in Kodi zijn arm en hebben zeer korte lontjes, waardoor er veel problemen zijn. Er zijn een aantal gemeenschapshuizen met activiteiten voor de kinderen en daar ga ik graag naar toe om even met ze zingen en te kletsen. Ik heb koffie besteld bij een gezin en kan de hele bereiding ervan meemaken. Prachtig om te zien, voel me daarna wel een gerookte paling, maar krijg de vers gebrande koffie mee in een mooie roze tas met een strik erop!

"koffiehuis"

branden

Op de terugweg stopt Eppin bij een huis en maak ik kennis met Appli, een prachtig meisje. Haar ouders zijn overleden en ze woont bij familie, die zeer laag ontwikkeld is. Als kind is ze uit een boom gevallen waardoor ze mank loopt en veel gepest wordt op school. Daardoor blijft ze vaak thuis en spreekt alleen bahasa Kodi. Als de familie het goedvindt willen we haar graag in de asrama laten wonen, zodat ze bahasa Indonesia kan leren en weer naar school kan gaan. De dag erop ga ik met Serli en Lule naar een jong gezin waarvan de vader tbc heeft en erg ziek is. We brengen rijst, melkpoeder en eieren. Als ik het bamboehuis instap zie ik niet alleen een zieke man liggen, maar er zwermen allerlei vrouwen en kinderen omheen, die vooral vertellen hoe ziek de man is en dat hij niet wil eten. En op nog geen meter afstand van de man zitten een paar andere mannen te roken. Ik vraag ze vriendelijk of ze dat ergens anders willen doen, leg uit dat de man moet proberen te eten en schoon water moet drinken, dat het huis schoongemaakt moet worden en dat tbc besmettelijk kan zijn. Zou het helpen?...

Appli uit Kodi

zieke vader

Met pater Mike en ibu Sulis is er nog een heel gesprek over de plannen voor Gollu Dapi, waar toegang tot water en elektriciteit moet komen en over de noodzaak van het opvanghuis, wat zij een "Rumah Aman" noemen (een veilig huis). Er komen de komende maanden nogal wat nieuwe kinderen naar de asrama en er zal hulp bij moeten voor de dagelijkse zorg. Ibu Sulis verzet bergen voor de vele projecten van Sosial Donders en kan deze zorg onmogelijk allemaal in haar eentje doen. Save Our Sumba ondersteunt ook scholieren en studenten buiten de asrama, waardoor er hopelijk straks een nieuwe generatie klaar staat om al dit werk over te nemen.

Het muzikale feest op 28 maart is een grote en vooral langdurige happening, waar 150 kinderen elkaar laten zien en horen wat ze in huis hebben. Het is een prachtige dag en 'mijn' koor doet het fantastisch en steken in het bij elkaar scharrelen van de prachtigste kleren bijna net zoveel tijd als aan het repeteren van de liedjes. Pater Mike is er de hele dag bij, en ibu Sulis...ibu Sulis is de hele dag op pad in verband met de problemen rond de 16-jarige zwangere Rita die net op de asrama is komen wonen en opgeëist wordt door een man van 60 jaar die haar als tweede vrouw wil....

En ik zal komende tijd de ervaringen van deze maanden eens op een rijtje zetten en plannen maken voor de toekomst. Er is nog genoeg te doen...

pater Mike

ibu Sulis